

Sisäministeriö

Sisäministeriön rajavartio-osaston lausunto hallituksen esityksestä vastaanottolain muuttamiseksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Sisäministeriön maahanmuutto-osastolla on valmisteltu luonnos hallituksen esitykseksi laiksi kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011, vastaanottolaki) muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Sisäministeriö on pyytänyt hallituksen esityksestä lausuntoa sisäministeriön rajavartio-osastolta ja Suomenlahden merivartiostolta. Rajavartiolaitoksen esikunta toimii samalla sisäministeriön rajavartio-osastona ja antaa asiassa lausunnon. Suomenlahden merivartiosto ei anna erillistä lausuntoa.

Ehdotetuilla lakimuutoksilla parannettaisiin ihmiskaupan uhrin asemaa ihmiskaupparikosprosessin etenemisestä riippumatta. Muutokset heikentäisivät ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän kautta annettavan avun ja rikosprosessin välistä yhteyttä niin, että ihmiskaupan uhrin auttaminen olisi muutosten jälkeen vahvemmin kytköksissä avun tarpeeseen. Muutokset koskisivat toipumisaikaa ja sen oikeusvaikutuksia, ihmiskaupan uhrin varsinaista tunnistamista ja auttamisjärjestelmästä poistamista koskevia säännöksiä. Jatkossa ihmiskaupan uhrin tunnistamisella tarkoitettaisiin yksinomaan uhrin ottamista ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään eikä uhrin oikeus auttamisjärjestelmän kautta saatavan avun jatkumiseen olisi sidottu rikosprosessin etenemiseen. Toipumisaikaa ja siihen liittyvää ilmoitusvelvollisuutta koskevat säännökset kumottaisiin. Muutosten arvioidaan lisäävän ihmiskaupan ilmituloa ja uhrien ohjautumista avun piiriin.

Laittoman maahantulon järjestämiseen liittyvän ihmiskaupan estäminen, paljastaminen ja selvittäminen kuuluvat Rajavartiolaitoksen rikostorjunnan ydinalueeseen (ks. rikostorjunnasta Rajavartiolaitoksessa annetun lain (108/2018) 4 §:n 3 kohta). Ihmiskaupan tunnistaminen ja paljastaminen on keskeinen osa rajatarkastuksia, ja Rajavartiolaitos on usein ensimmäinen viranomainen, jonka mahdollinen ihmiskaupan uhri kohtaa saapuessaan Suomeen. Rajatarkastuksissa pyritään maastalähtö- ja maahantuloedellytysten selvittämisen yhteydessä ja riskianalyysiä hyödyntämällä tunnistamaan mahdollisia ihmiskaupan uhreja ja tarvittaessa ohjaamaan heidät ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään. Rajavartiolaitos ohjaa avun tarpeessa olevia ihmisiä ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmään myös tapauksissa, joissa esitutkintakynnys ei ole ylittynyt.

Sisäministeriön rajavartio-osasto pitää ihmiskaupan uhrin aseman parantamista ja ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän roolin vahvistamista myönteisenä ja perus- ja ihmisoikeuksien näkökulmasta kannatettavana. Ehdotettujen muutosten ei arvioida vaikuttavan negatiivisesti Rajavartiolaitoksen rikostorjuntaan. Rajavartio-osastolla ei ole muuta lausuttavaa oman toimialansa osalta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

0295 480 171
+358 295 480 171

09 160 44635
+358 9 160 44635

kirjaamo.sm@govsec.fi
www.intermin.fi

Rajavartiolaitoksen apulaispäällikkö, kontra-amiraali Markku Hassinen

Ylitarkastaja, oikeustieteen maisteri Noora Märjärvi

Jakelu Sisäministeriö

Tiedoksi SM RO oikeudellinen osasto
SM RO raja- ja meriosasto
Suomenlahden merivartiosto

VN/3493/2022-SM-24

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: